EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 3.7.2019.
COM(2019) 314 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko papildina Dohas Attīstības programmas sarunu norādes attiecībā uz sarunām par daudzpusēju ieguldījumu veicināšanas sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) vienpadsmitajā ministru konferencē 2017. gada 13. decembrī 70 PTO locekļi pieņēma kopīgu paziņojumu par attīstības ieguldījumu veicināšanu[1], kurā tika pausts aicinājums "noturēt strukturētas diskusijas ar mērķi izstrādāt daudzpusēju ieguldījumu veicināšanas sistēmu". Šo diskusiju mērķis ir noteikt un izstrādāt ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) veicināšanas sistēmas elementus. Eiropas Savienība (ES) un tās dalībvalstis izteica pārliecinošu atbalstu un pievienojās šai iniciatīvai.

ES aktīvi piedalījās strukturētajās diskusijās, kas 2018. gadā notika PTO. Diskusijas bija pārredzamas un atvērtas visām PTO dalībvalstīm, un to rezultātā tika izveidots "dalībvalstu izvirzīto jautājumu kontrolsaraksts" ar iespējamiem ārvalstu tiešo ieguldījumu (ĀTI) veicināšanas sistēmas elementiem, kurus noteica PTO dalībvalstis. Šis "kontrolsaraksts" tika apstiprināts izvērtējuma sanāksmē 2018. gada 6. decembrī.

2019. gadā sākās jauns diskusiju posms. PTO dalībvalstis vienojās par gada pirmās puses grafiku sanāksmēm, kas tiks veltītas kontrolsarakstā iekļauto elementu izstrādei. Izpētes darbs pie šādu elementu izstrādes joprojām ir pārredzams un atvērts visām PTO dalībvalstīm. Diskusija pievērsīsies visiem kontrolsaraksta elementiem un izmantos esošos noteikumu piemērus divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos, kas attiecas uz ieguldījumu veicināšanu. Šie piemēri ir iekļauti "piemēru apkopojumā teksta formā". Izvērtējuma sanāksme notiks 2019. gada jūlijā. 2019. gada rudenī dalībvalstis, domājams, sāks izteikt ierosinājumus par konkrētiem tekstiem daudzpusējai ieguldījumu veicināšanas sistēmai. Tas nozīmē, ka pirmais sarunu posms varētu sākties 2019. gada septembrī vai oktobrī.

Sarunām būtu jānotiek PTO ietvaros un jāpaliek pārredzamām un atvērtām visām PTO dalībvalstīm, kuras nolemj iesaistīties. Iesaistītās PTO dalībvalstis sarunu procesa sākumā vai vēlākā posmā var nodot apspriešanai jebkādus priekšlikumus ĀTI veicināšanas jomā.

Komisija saskaņā ar Dohas Attīstības programmu (DAP) ieguva Padomes atļauju risināt sarunas PTO, arī par tirdzniecību un ieguldījumiem.[2] Ņemot vērā to, ka ārvalstu tiešie ieguldījumi ir nozīmīgs starptautiskās tirdzniecības veicināšanas līdzeklis un ieguldījumu stimulēšana ļauj veicināt pārrobežu ieguldījumus, palīdzot nodrošināt stabilu un paredzamu klimatu ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem visā pasaulē[3], spēkā esošā atļauja attiecas uz jaunajām PTO sarunām par ieguldījumu veicināšanu, jo tās pieder pie tirdzniecības un

---

1 WT/MIN (17)/59, 2017. gada 13. decembris.

2 Dohas Attīstības programmas (DAP) atļauja izriet no 1999. gada 25. oktobra — 2008. gada 18. jūlija Padomes secinājumu kopuma.

3 Jaunākajā 2019. gada 17. aprīļa strukturēto diskusiju par attīstības ieguldījumu veicināšanu sanāksmju grafikā (INF/IFD/W/3), pamatojoties uz "dalībvalstu izvirzīto jautājumu kontrolsarakstu" noteikts, ka ieguldījumu veicināšana nozīmē nodrošināt stabilu, pārredzamu un prognozējamu darījumdarbības vidi ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem visā pasaulē. "Dalībvalstu izvirzīto jautājumu kontrolsaraksta" jaunākā redakcija, kas datēta ar 2018. gada 9. novembri, 2018. gada 27. novembrī tika izplatīta visām dalībvalstīm kā pielikums neoficiālajai vēstulei par stāvokļa apzināšanu un turpmākajiem pasākumiem.

ieguldījumu jomas.[4] Tāpēc jauns Padomes lēmums, ar ko atļauj sākt sarunas saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 3. punktu, nav vajadzīgs.

Tomēr, lai gan tirdzniecība un ieguldījumi nav jauns jautājums PTO darba kārtībā[5], sarunas par ieguldījumu veicināšanu dažos punktos varētu būt jaunums un, iespējams, attieksies uz dažiem jautājumiem, kuru sakarā ES ir īpašas prioritātes. Tāpēc, lai sarunas ievirzītu precīzākā gultnē, Komisija iesaka Padomei pieņemt papildu sarunu norādes konkrēti PTO sarunām par ieguldījumu veicināšanu.

Ierosināto sarunu norāžu mērķis ir nodrošināt, lai ES, pilnībā ievērojot *acquis* un tirdzniecības un ieguldījumu sarunās ES pieņemto rīcībpolitiku, varētu iesaistīties sarunās par visiem ar tirdzniecību saistītajiem ieguldījumu veicināšanas elementiem, kurus sarunu gaitā ierosinājušas iesaistītās PTO dalībvalstis.

No ES viedokļa sarunu mērķis ir atvieglot ieguldītāju un uzņēmumu, to starpā mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu, ĀTI un radīt jaunas iespējas iekļaujošas izaugsmes un ilgtspējīgas attīstības veicināšanai. Daudzpusēja ieguldījumu veicināšanas sistēma varētu stimulēt globālos ieguldījumus tādā pašā veidā, kā PTO palīdz veicināt globālo tirdzniecību ar tirdzniecības atvieglošanas nolīgumu. Lai ar pēc iespējas liela PTO dalībvalstu skaita līdzdalību panāktu augstam standartam atbilstošus rezultātus, būtu jānodrošina, ka noteikumi un saistības ļauj dalībvalstīm būt pietiekami elastīgām.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Iepriekš minētie mērķi atbilst Līgumam par Eiropas Savienību (LES), kurā ir noteikts, ka Eiropas Savienībai vajadzētu "veicinā[t] visu valstu integrāciju pasaules ekonomikā, arī pakāpeniski atceļot starptautiskās tirdzniecības ierobežojumus".[6]

2018. gada 28. un 29. jūnija Eiropadome atļāva Komisijai turpināt piedalīšanos PTO modernizācijā, lai sasniegtu šādus mērķus: 1) palielināt PTO nozīmi un spēju pielāgoties pārmaiņām pasaulē un 2) stiprināt PTO efektivitāti. Šā procesa centrālais pīlārs ir PTO noteikumu izstrādes modernizācija, kas ir viens no galvenajiem mērķiem gaidāmajās sarunās par ieguldījumu veicināšanu.

Komisija 2018. gada 18. septembrī iesniedza koncepciju[7] par PTO modernizāciju. Saistībā ar PTO noteikumu izstrādes funkcijas stiprināšanu Komisija cita starpā uzsvēra, ka, "ievērojot kopīgos paziņojumus, par kuriem vienojās Buenosairesā, darbs jau notiek tādās jomās kā [...] ieguldījumu veicināšana, bet būs vajadzīgi turpmāki centieni, lai novērstu trūkumus un atjauninātu PTO noteikumu kopumu".

---

4 Šeit īpaši jāatzīmē Padomes secinājumi 1999. gada 26. oktobrī, 1999. gada 8. decembrī, 2001. gada 29. oktobrī, 2001. gada 21. novembrī, 2003. gada 21. jūlijā (kur konkrēti noteikts, ka Singapūras un Dohas ministru deklarācijas un pieņemtie saistītie teksti, kā arī iepriekšējie Padomes secinājumi ir pamats Savienības rīcībai DAP sarunās), 2003. gada 5. decembrī, 2004. gada 6. oktobrī, 2005. gada 19. jūlijā, 2005. gada 18. oktobrī (kur konkrēti atgādināts, ka Padomes secinājumi no 1999. gada oktobra līdz 2005. gada jūlijam joprojām ir spēkā un kopā veido Komisijas pilnvaras attiecībā uz DAP sarunām), 2005. gada 21. novembrī, 2006. gada 12. jūnijā, 2008. gada 10. martā un 2008. gada 18. jūlijā.

5 PTO darba grupa par attiecībām starp tirdzniecību un ieguldījumiem uzsāka darbību 1997. gadā.

6 LES 21. panta 2. punkta e) apakšpunkts.

7 http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/september/tradoc_157331.pdf

Brīvās tirdzniecības sarunās ES sistemātiski izvirza vērienīgus pārredzamības un iekšzemes regulējuma noteikumus pakalpojumu nozarēs un nozarēs, kas nav saistītas ar pakalpojumu sniegšanu. Norādes ieguldījumu veicināšanas sarunām būtu balstītas uz tādu pašu pieeju, kādu ES izmanto savos brīvās tirdzniecības nolīgumos.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Noteikumi, ko ES ierosinātu PTO, pilnībā atbilstu un balstītos uz attiecīgajiem ES iekšējā tirgus tiesību aktiem un ņemtu vērā ES izteiktos priekšlikumus divpusējās sarunās.

Ierosinātās sarunu norādes apstiprina, ka visiem noteikumiem vai saistībām, par kuriem ES ir vienojusies, būtu jāatbilst ES tiesiskajam regulējumam (pielikuma 5. punkts).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

LESD 207. panta 4. punkta pirmā daļa saistībā ar LESD 218. panta 3. un 4. punktu.

Saskaņā ar 207. pantu, ja ir nepieciešams apspriest nolīgumus, kas skar kopējo tirdzniecības politiku, Komisija sniedz ieteikumus Padomei. Komisija risina šīs sarunas, apspriežoties ar īpašu komiteju, ko ieceļ Padome, lai tā palīdzētu Komisijai veikt šo uzdevumu, un ievērojot norādes, ko Padome var tai izdot.

LESD 218. panta 3. punktā noteikts, ka Komisija sniedz Padomei ieteikumus. Padome ir pilnvarota pieņemt lēmumus, kas atļauj sākt sarunas, un saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu var sarunu vadītājam dot norādes un iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties, sarunas jāveic.

Attiecībā uz PTO sarunām par ieguldījumu veicināšanu Padome jau ir atļāvusi sākt sarunas un izdevusi norādes Komisijai par tirdzniecību un ieguldījumiem PTO. Tomēr, lai šīs sarunas ievirzītu precīzākā gultnē, ir jāpieņem papildu sarunu norādes. Tāpēc Komisija iesaka Padomei pieņemt lēmumu, pamatojoties uz LESD 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar LESD 218. panta 3. un 4. punktu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LESD 3. pantu kopējā tirdzniecības politika ir joma, kurā ES ir ekskluzīva kompetence. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro (LES 5. panta 3. punkts).

- **Proporcionalitāte**

Komisijas ieteikums atbilst proporcionalitātes principam (LES 5. panta 4. punkts).

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Eiropas Savienības Padomes lēmums, ar ko izdod sarunu norādes par ieguldījumu veicināšanu PTO, lai papildinātu Komisijai izdotās norādes par Dohas Attīstības programmu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Sabiedriskā apspriešana nav notikusi, jo vēl nav zināmi būtiskie PTO sarunu elementi.

Komisija regulāri apspriežas ar ieinteresētajām personām, to starpā ar tirdzniecības nolīgumu ekspertu grupu[8] un pilsoniskās sabiedrības dialogā.[9]

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums netika veikts šāda iemesla dēļ. PTO sarunas par ieguldījumu veicināšanu ir balstītas uz pašreizējo atļauju, kuru Padome devusi Komisijai PTO sarunām (sk. 1. iedaļu). Sarunu būtība neveido jaunu politikas jomu; tās ir turpinājums plašākām PTO sarunām, kas tagad ir sašaurinātas līdz konkrētai jomai, neietverot ne ieguldījumu liberalizāciju, ne ieguldījumu aizsardzību.

Vadoties pēc „kontrolsarakstā" noteiktajiem daudzpusējās ieguldījumu veicināšanas sistēmas iespējamiem elementiem, nekas neliecina par to, ka šāda nolīguma ratificēšana varētu radīt būtisku ietekmi uz ES. Rezultāts drīzāk varētu būt tādas prakses kodifikācija, kas Eiropas Savienībā jau ir nostabilizējusies. Visticamāk, ka jaunie noteikumi un saistības, kas izrietētu no sarunām PTO, varētu daudz būtiskāk ietekmēt dažas trešās valstis, īpaši jaunattīstības valstis un vismazāk attīstītās valstis. Tomēr šo ietekmi nevar noskaidrot *ex ante*. Pirmkārt, tāpēc, ka iesaistītās PTO dalībvalstis vēl nav iesniegušas sarunu priekšlikumus. Otrkārt, tāpēc, ka nav zināms, kuras dalībvalstis uzņemsies saistības saskaņā ar jaunajiem PTO noteikumiem un pienākumiem un kādā laika periodā tas notiks.

Kad iespējamā ietekme būs skaidrāka, t. i., kad PTO dalībvalstu daudzpusējās sistēmas saturs un saistības būs labāk zināmas, Komisija atkārtoti izvērtēs nepieciešamību veikt rūpīgāku analīzi. Tam būtu jānotiek ne vēlāk kā PTO sarunu noslēgumā.

ES aktīvi piedalīsies un jau agrīnā sarunu posmā iesniegs priekšlikumus, lai ietekmētu iznākumu.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Iniciatīva pilnībā ievēro Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Iniciatīva budžetu neietekmē.

[8] http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/

[9] http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Neattiecas.

- **Paskaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Neattiecas.

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko papildina Dohas Attīstības programmas sarunu norādes attiecībā uz sarunām par daudzpusēju ieguldījumu veicināšanas sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

1) Saskaņā ar Dohas Attīstības programmu Padome atļāva sākt sarunas Pasaules Tirdzniecības organizācijā un izdeva Komisijai norādes, cita starpā par tirdzniecību un ieguldījumiem.

2) Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) vienpadsmitajā ministru konferencē 2017. gada 13. decembrī 70 PTO dalībvalstis pieņēma kopīgu paziņojumu par attīstības ieguldījumu veicināšanu[10], kurā tika pausts aicinājums "noturēt strukturētas diskusijas ar mērķi izstrādāt daudzpusēju ieguldījumu veicināšanas sistēmu".

3) Pašreizējais diskusiju posms, kura mērķis ir izstrādāt iespējamos daudzpusējas ieguldījumu veicināšanas sistēmas elementus, saskaņā ar jaunāko grafiku noslēgsies 2019. gada jūlijā[11], un pirmā sarunu kārta, visticamāk, notiks 2019. gada rudenī.

4) Ir jāpieņem papildu sarunu norādes, lai precizētu Savienības nostāju gaidāmajās PTO sarunās par ieguldījumu veicināšanu.

5) Saskaņā ar 207. panta 3. punktu būtu jānosaka, ka Tirdzniecības politikas komiteja arī turpmāk ir ieceltā komiteja, ar kuru apspriežoties, veic sarunas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Sarunu norādes, kas izdotas Komisijai par Dohas Attīstības programmu, tiek papildinātas ar pielikumā izklāstītajām sarunu norādēm, kas izdotas sarunām par daudzpusēju ieguldījumu veicināšanas sistēmu.

[10] WT/MIN (17)/59.
[11] INF/IFD/W/3.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs